

PBU-1604020302030400 Seat No. _____

LL. M. (H.R. & I.H.L.) (Sem. III) (CBCS) Examination

December - 2018

**Protection and Enforcement of
Human Rights in India**

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ ભારતીય બંધારણમાં માનવ અધિકારનો ઇતિહાસ અને વિકાસની ચર્ચા કરો. ૧૧
અથવા
- ૧ ભારતીય બંધારણમાં અમુખનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૧
- ૨ ભારતમાં માનવ અધિકારમાં મૂળભૂત ફરજોનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૧
અથવા
- ૨ આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણો અને માપદંડોના અમલીકરણમાં ભારતની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. ૧૧
- ૩ માનવ અધિકારોના અમલીકરણ માટે સવોચ્ચ અદાલતની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. ૧૬
અથવા
- ૩ ભારતીય બંધારણના રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. ૧૬
- ૪ માનવ અધિકારોના અમલીકરણ માટે દીવાની અને ફોજદારી અદાલતોની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. ૧૬
અથવા
- ૪ ભારતીય બંધારણના ભૂળભૂત અધિકારોની ચર્ચા કરો. ૧૬
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૬
(૧) જીવન જીવવાનો અધિકાર
(૨) વડી અદાલતોની ભૂમિકા
(૩) ખાસ અદાલતો
(૪) કાયદા સમક્ષ સમાનતા

ENGLISH VERSION

1 Discuss the History and development of human rights in Indian Constitution. 11

OR

1 Explain the important of Preamble in Indian Constitution. 11

2 Explain the importance of fundamental duties in Indian Constitution. 11

OR

2 Discuss the role of India in implementing International norms and standards. 11

3 Discuss the role of Supreme Court for the enforcement of human rights. 16

OR

3 Discuss the Directive Principles of State policy of Indian Constitution. 16

4 Discuss the role of Civil and Criminal Courts for the enforcement of human rights. 16

OR

4 Discuss the Fundamental Rights of Indian Constitution. 16

5 Write short notes : (Any **Two**) 16

- (1) Right to Life
- (2) Role of High Courts
- (3) Special Courts
- (4) Equality before Law